

การจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว(IPB) สำหรับ
ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านยาเสพติด

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

โดย

พันเอก รัชเดช อาบัวรัตน์
รองผู้บังคับการกรมทหารราบที่ 9

วิทยาลัยการทัพบก

กันยายน 2564

เอกสารวิจัยเรื่อง การจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว (IPB) สำหรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านยาเสพติด
โดย พันเอก ธัชเดช อาบัวรัตน์
อาจารย์ที่ปรึกษา พันเอก พิชชญาน พวงทอง

วิทยาลัยการทัพบก อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรหลักประจำ วิทยาลัยการทัพบก ปีการศึกษา 2564 และเห็นชอบให้เป็นเอกสารวิจัยส่วนบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์ระดับ

พลตรี

(มหศักดิ์ เทพหัสติน ณ อยุรยา)

ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก

คณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคล

พันเอก

(ชนะชัย พลเตชา)

ประธานกรรมการ

พันเอก

(ปกาสิต แก้วพวงงาม)

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา

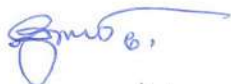
พันเอก

(พิชชญาน พวงทอง)

กรรมการ

พันเอก

(สุเทพ ยิ่งยืน)

กรรมการ

พันเอกหญิง

(กัญญนัญญ์ แสงภัทรเนตร)

กรรมการ

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย	พันเอก รัชเดช อาบัวรัตน์
เรื่อง	การจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว (IPB) สำหรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ด้านยาเสพติด
วันที่	กันยายน 2564 จำนวนคำ : 6,405 จำนวนหน้า : 22
คำสำคัญ	การปฏิบัติงานด้านการข่าว, การสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดน
ชั้นความลับ	ไม่มีชั้นความลับ

การศึกษาวิจัยเรื่องการจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว (IPB) สำหรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านยาเสพติด นี้ ได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการวิจัยไว้เพื่อให้ทราบถึงการประยุกต์ใช้หลักการจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว(IPB) สำหรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านยาเสพติด รวมถึงศึกษาองค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านยาเสพติด ที่เป็นปัจจัยนำมาใช้ในกระบวนการการจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว สำหรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านยาเสพติด ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์บุคลากรที่ปฏิบัติภารกิจสกัดกั้นยาเสพติดในพื้นที่ตามแนวชายแดน การวิจัยนี้กำหนดขอบเขตการศึกษาเฉพาะภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านยาเสพติด ผลการวิจัยพบว่าแนวทางที่เหมาะสมในการจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว(IPB) สำหรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านยาเสพติด นั้น จะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านยาเสพติด จำนวน 9 องค์ประกอบ ให้ครอบคลุม และสามารถประยุกต์ใช้ในหลักการจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว(IPB) สำหรับการรบได้ โดยการวิจัยนี้มีข้อเสนอแนะให้มีการนำแนวทางการจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว (IPB) สำหรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านยาเสพติดนี้ ไปต่อยอดเพื่อรองรับ ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านอื่นๆได้ เพื่อเป็นเครื่องมือในการพิจารณาการปฏิบัติงานด้านยุทธการของหน่วย ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

ABSTRACT

AUTHOR : Colonel Tatchadech Arbruarat
TITLE : Intelligence Preparation of the Battlefield (IPB) for the drug threat.
DATE : September, 2021 **WORD COUNT :** 6,405 **PAGES :** 22
KEY TERMS : Intelligence Operation , Borderline drug intervention
CLASSIFICATION : Unclassified

This research study on the Intelligence Preparation of the Battlefield (IPB) for the drug threat has set out the objectives of the research to know the application of the IPB. For drug threats, as well as studying the elements of types of drug threats that are used in the Intelligence Preparation of the Battlefield process, to find the right way to prepare the news battlefield. The researchers conducted qualitative research by gathering information from relevant documents and interviewing people on drug interception missions in areas along the border. This research sets the scope of studies only on new forms of drug threats. The results showed an appropriate approach to the preparation of the IPB. For new types of drug threats, the composition of new types of drug threats must be taken into account. 9 elements to cover and can be applied in the principle of Intelligence Preparation of the Battlefield (IPB). This research suggests that Intelligence Preparation of the Battlefield (IPB) guidelines for drug threats can be furthered to accommodate other threats. To be a tool for determining the operational operation of the unit to be more efficiency.

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากคณาจารย์ของวิทยาลัยการ
ทัพบกทุกท่าน ที่กรุณาประสิทธิ์ประสาทวิชาให้ความรู้และประสบการณ์ที่ทรงคุณค่า
อย่างสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์ที่ปรึกษา พันเอก พิษณุ วัฒน พวงทอง ซึ่งได้เสียสละ
เวลาในการให้คำแนะนำหลักการแนวคิดต่างๆ ตลอดจนการตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่อง
ต่างๆ จนทำให้งานวิจัยฉบับนี้ สำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ จึงขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์
เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ พันเอก ปกาสิต แก้วพวงงาม ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา ที่กรุณาให้
คำปรึกษาและสนับสนุนข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

ขอขอบคุณผู้อยู่เบื้องหลังทุกท่าน ที่คอยเป็นกำลังใจในการทำวิจัยฉบับนี้ให้สำเร็จสมบูรณ์
ได้สมตามความมุ่งหวัง ความดีอันเกิดจากผลงานการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้ผู้ที่มีส่วน
ร่วมในงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นทุกท่านด้วยความเคารพรัก และหวังว่างานวิจัยฉบับนี้จะ
เป็นประโยชน์ก่อให้เกิดผลดีต่อ กองทัพบก ,วิทยาลัยการทัพบก กรมยุทธศึกษาทหารบก
และหน่วยที่เกี่ยวข้องสืบไป

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	2
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
วิธีการศึกษา	3
ประโยชน์ที่ได้รับ	4
บทที่ 2 บทวิเคราะห์	5
การประยุกต์ใช้หลักการจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว(IPB) สำหรับภัยคุกคาม รูปแบบใหม่ด้านยาเสพติด	5
องค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านยาเสพติด ที่เป็นปัจจัยนำมาใช้ใน กระบวนการการจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว	9
แนวทางที่เหมาะสมในการจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว(IPB) สำหรับภัยคุกคาม รูปแบบใหม่ด้านยาเสพติด	13
บทที่ 3 บทอภิปรายผล	16
ขั้นตอนการจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว (IPB) สำหรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ด้านยาเสพติด	16
ขั้นที่ 1 กำหนดสภาพแวดล้อมของสนามรบ.....	16
ขั้นที่ 2 อธิบายผลกระทบของสภาพแวดล้อม	17
ขั้นที่ 3 ประเมินค่าภัยคุกคาม	18
ขั้นที่ 4 พิจารณาหนทางปฏิบัติของภัยคุกคาม	19
บทที่ 4 บทสรุป	20
เอกสารอ้างอิง	21
ประวัติย่อผู้วิจัย	22

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

จาก ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) เพื่อให้ประเทศไทยสามารถยกระดับการพัฒนาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ “ประเทศไทย มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

โดย ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง นั้น กองทัพบก ถือว่าเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนตามที่กระทรวงกลาโหมได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์รองรับตามยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงได้กำหนดเอาไว้ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข” ประเด็นการพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ มุ่งเน้นการบริหารจัดการสถานะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย มุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคาม และภัยพิบัติทุกรูปแบบ

ปัจจุบัน กองทัพบก มีภารกิจหลักในการป้องกันประเทศ มีการจัดกองกำลังป้องกันชายแดนทางบกของประเทศจำนวน 7 กองกำลัง โดยกำหนดพันธกิจหลัก 3 ประการในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายภัยคุกคามความมั่นคงตามแนวชายแดน การป้องกันการรุกรานล้าอธิปไตย การรักษาผลประโยชน์ของชาติ ปฏิบัติภารกิจต่อสถานการณ์ตามแนวชายแดนและปัญหาความมั่นคงในพื้นที่ ได้แก่ พันธกิจที่ 1 การเฝ้าตรวจ และป้องกันชายแดน , พันธกิจที่ 2 การจัดระเบียบพื้นที่และแก้ไขปัญหาคความมั่นคงในพื้นที่ชายแดน และ พันธกิจที่ 3 การประสานความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งในปัจจุบันและอนาคต พื้นที่ตามแนวชายแดนต้องเผชิญกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่างๆโดยเฉพาะการลักลอบนำเข้า

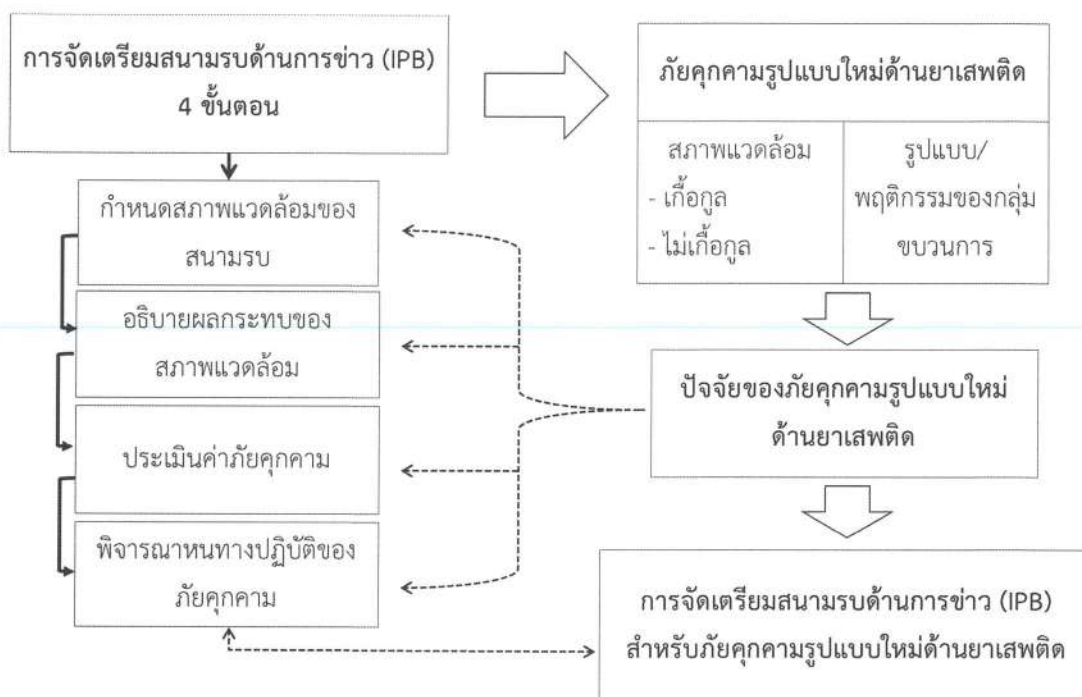
ยาเสพติดจากแหล่งผลิตในประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งเป็นภัยที่ส่งผลกระทบต่อโดยตรงกับความมั่นคงของชาติ มาตรการด้านการข่าวจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการรับมือกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ดังกล่าว

ทั้งนี้การปฏิบัติทางทหารในการรบตามแบบสำหรับภัยคุกคามแบบดั้งเดิม มีการจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว (IPB : Intelligence Preparation of the Battlefield) เป็นกระบวนการที่เป็นระบบ สำหรับวิเคราะห์ภัยคุกคามและพิจารณากำหนดความน่าจะเป็นไปได้ของฝ่ายตรงข้ามหรือที่เรียกว่า หนทางปฏิบัติของภัยคุกคาม แต่สำหรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านยาเสพติดนั้น องค์ความรู้ในการจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว (IPB) ที่มีอยู่จากการแปลมาจากตำราต่างประเทศ มีรายละเอียดค่อนข้างน้อย ทำให้ยากต่อการนำไปปฏิบัติ เพื่อใช้เป็นกระบวนการอย่างเป็นระบบให้ได้มาซึ่งหนทางปฏิบัติที่เป็นไปได้ของกลุ่มขบวนการยาเสพติดตามแนวชายแดน อันจะนำไปสู่แผนการปฏิบัติของงานด้านยุทธการ ในการสกัดกั้น และปราบปราม ติดตามจับกุม จากปัญหาดังกล่าวนำมาสู่คำถามการวิจัย 3 ข้อ ได้แก่ 1)หลักการจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว สามารถนำมาใช้สำหรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านยาเสพติดได้อย่างไร 2)องค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านยาเสพติด มีอะไรบ้างที่เป็นปัจจัยในการจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว และ 3)แนวทางในการจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว สำหรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านยาเสพติด ควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อให้ทราบถึงการประยุกต์ใช้หลักการจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว สำหรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านยาเสพติด
2. เพื่อให้ทราบถึงองค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านยาเสพติด ที่เป็นปัจจัยนำมาใช้ในกระบวนการการจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว
3. เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว สำหรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านยาเสพติด

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 แผนผังกรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการศึกษา

1. การวิจัยครั้งนี้ ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ และใช้เอกสารวิจัยตามแนวทางที่วิทยาลัยการทัพบกกำหนด
2. ขอบเขตการศึกษา
 - 2.1 ข้อมูล เนื้อหา ตำราของโรงเรียนข่าวทหารบก และเอกสารที่เกี่ยวข้อง
 - 2.2 ระยะเวลาการศึกษา ตั้งแต่ ธันวาคม 2563 ถึง พฤษภาคม 2564
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 3.1 ศึกษา ค้นคว้า ตำราของ โรงเรียนข่าวทหารบก และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการข่าว
 - 3.2 รวบรวมข้อมูล หลักการเตรียมความพร้อมสนามรบด้านการข่าว

4. การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อรวบรวมข้อมูลแล้ว จะทำการวิเคราะห์โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาข้อมูล เพื่อแยกแยะและเทียบเคียงให้เห็นถึง ขั้นตอนในการจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว กับการประยุกต์ใช้หลักการเดียวกันสำหรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านยาเสพติด
5. นำผลการศึกษาในเรื่องต่างๆ มาประมวล และทำการสังเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปต่อไป
- ขั้นตอนการดำเนินงาน

กิจกรรม	ธ.ค.63	ม.ค.64	ก.พ.64	มี.ค.64	เม.ย.64	พ.ค.64
พัฒนาและเสนอโครงการวิจัย	←→					
เก็บรวบรวมข้อมูล		←→				
วิเคราะห์ข้อมูล			←→			
การสรุปและอภิปรายผล				←→		
จัดทำรายงานและสรุปเล่มการวิจัย						←→

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงการประยุกต์ใช้หลักการจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว สำหรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านยาเสพติด
2. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบในการจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว สำหรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านยาเสพติด
3. ทำให้ทราบถึงแนวทางที่เหมาะสมในการจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว สำหรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านยาเสพติด
4. กองกำลังป้องกันชายแดนและหน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่ตามแนวชายแดน สามารถนำแนวทางการจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว สำหรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านยาเสพติดไปใช้ในการปฏิบัติงานด้านการสกัดกั้นและปราบปรามยาเสพติดตามแนวชายแดนได้

บทที่ 2

บทวิเคราะห์

การประยุกต์ใช้หลักการการจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว(IPB) สำหรับ ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านยาเสพติด

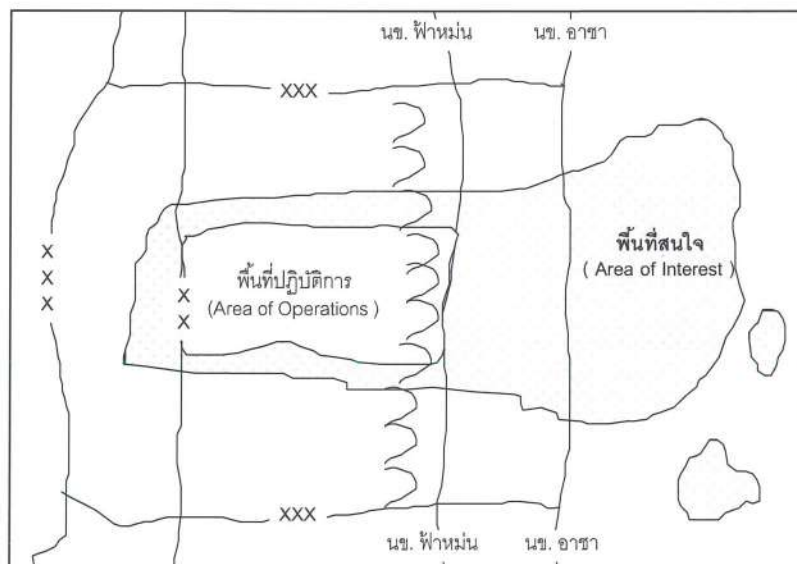
จากการศึกษาแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2564 สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ทำให้ทราบว่า สถานการณ์ยาเสพติดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พื้นที่สามเหลี่ยมทองคำในประเทศเพื่อนบ้าน ยังเป็นแหล่งผลิตยาเสพติดที่สำคัญของโลก กลุ่มผู้ผลิตยังสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง และยังคงใช้ประเทศไทยเป็นเส้นทางลำเลียงผ่านแนวชายแดน เพื่อจำหน่ายหรือส่งต่อไปยังประเทศที่สาม ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับภัยคุกคามแบบดั้งเดิม จะมีลักษณะคล้ายกันกับ การรบด้วยวิธีรุกของฝ่ายตรงข้าม ที่มุ่งโจมตีและเคลื่อนกำลังเข้าสู่ดินแดนของฝ่ายเรา ดังนั้นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านยาเสพติด จึงสามารถประยุกต์ใช้หลักนियมการจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว(IPB) ได้เช่นเดียวกัน เพื่อทำนายหนทางปฏิบัติของกลุ่มขบวนการค้ายาเสพติด เพียงแต่ปัจจัยที่นำมาใช้ในกระบวนการจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว(IPB) ในแต่ละขั้นจะต้องมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น หรืออาจต้องปรับลดลงในบางขั้นตอนของกระบวนการจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว(IPB) เพื่อให้เหมาะสมกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านยาเสพติด และจากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากคู่มือการปฏิบัติงานด้านการข่าวกรอง โรงเรียนข่าวทหารบก กรมข่าวทหารบก และ แนวสอน 100-9 โรงเรียนเสนาธิการทหารบก กรมยุทธศึกษาทหารบก สามารถสรุปปัจจัยหลักที่สำคัญ ที่นำมาใช้ในกระบวนการจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว(IPB) แต่ละขั้นตอน ได้ดังนี้

การจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว (IPB : Intelligence Preparation of the Battlefield) คือ กระบวนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และภัยคุกคามสำหรับพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งโดยเฉพาะซึ่งกระทำอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง IPB จะช่วยในการกำหนดหนทางปฏิบัติ (ทป.) ของภัยคุกคาม และบรรยายถึงสภาพแวดล้อม ที่หน่วยจะต้องประสบขณะปฏิบัติการกิจ รวมถึงผลกระทบของสภาพแวดล้อมที่จะมีต่อหน่วย ซึ่งจะนำไปสู่การ

พิจารณาใช้อำนาจกำลังรบของตนอย่างมีประสิทธิภาพ ณ ตำแหน่งและเวลาที่ต้องการ โดยขั้นตอนการจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว(IPB) แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ 1 กำหนดสภาพแวดล้อมของสนามรบ

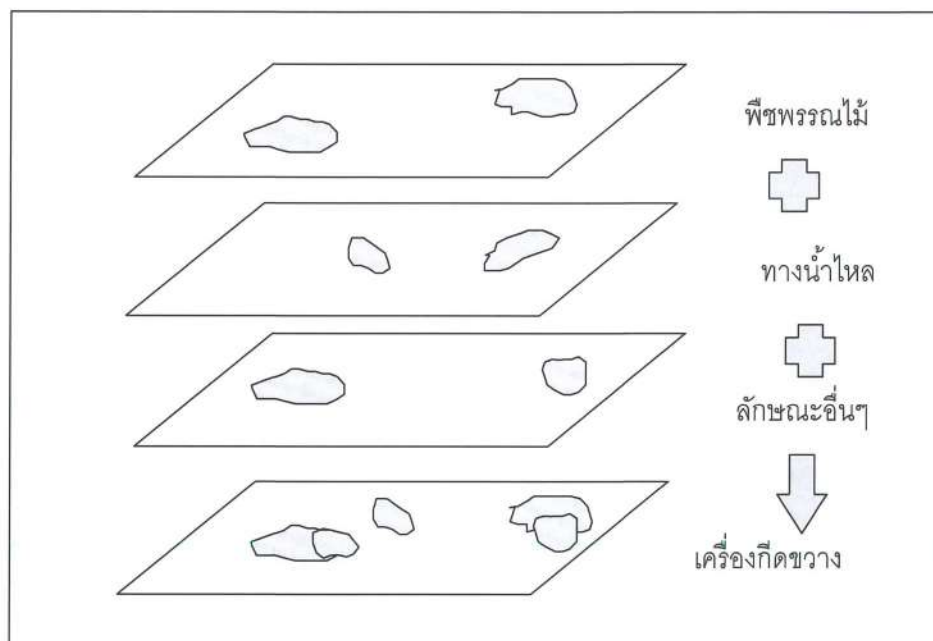
ประเด็นหลักในขั้นตอนนี้เป็นการกำหนด พื้นที่ปฏิบัติการ (Area of Operations : AO), ขอบเขตสนามรบ (Battle space : BS) และ พื้นที่สนใจ (Area of Interest : AI) โดย “พื้นที่ปฏิบัติการ” (Area of operation : AO) คือ พื้นที่ทางภูมิศาสตร์ที่ หน่วยถูกกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติการทางทหาร เพื่อจำเป็นต่อการปฏิบัติการ ขอบเขตของพื้นที่ปฏิบัติการจะครอบคลุม 3 พื้นที่ คือ พื้นที่ปฏิบัติการทางลึก, พื้นที่การรบระยะใกล้ และพื้นที่ส่วนหลัง ส่วน “พื้นที่สนใจ” (Area of interest : AI) คือ พื้นที่ทางภูมิศาสตร์ที่ขยายออกไปจากพื้นที่ปฏิบัติการ ก็เพื่อกำหนดขอบเขตสำหรับปฏิบัติงานการข่าวกรอง ที่มีความสำคัญต่อภารกิจ สำหรับ ขอบเขตสนามรบ (Battle space : BS) คือ ส่วนหนึ่งของสนามรบทั้ง 4 มิติ (ความกว้าง, ความลึก, ห้วงอากาศ และ เวลา) ที่ขอบเขตนั้นถูกกำหนดโดยขีดความสามารถสูงสุดของหน่วยที่จะเข้ายึดและควบคุม ฝ่ายตรงข้าม รวมถึงการค้นหาเป้าหมายและ เครื่องมือระยะใกล้ที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยเหนือด้วย

ภาพที่ 2.1 พื้นที่ปฏิบัติการ (AO) และพื้นที่สนใจ (AI)

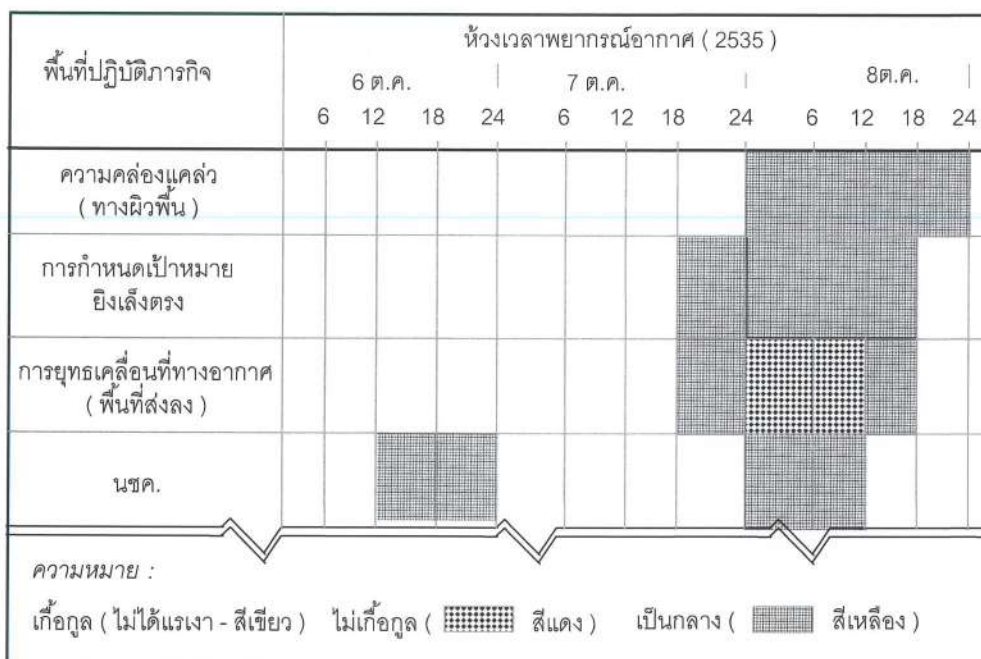
ขั้นที่ 2 อธิบายผลกระทบของสภาพแวดล้อม

ประเด็นหลักในขั้นที่ 2 เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งหมดที่มีผลกระทบต่อ การปฏิบัติของทั้งฝ่ายเราและภัยคุกคาม โดยการวิเคราะห์ภูมิประเทศ (Terrain Analysis) และ วิเคราะห์สภาพลมฟ้าอากาศ (Weather Analysis) เป็นหลัก ซึ่งในการวิเคราะห์ภูมิประเทศ เป็นการประเมินค่าภูมิประเทศในสนามรบ ตามแนวคิดทางทหาร 5 ประการ (OCOKA) ได้แก่ 1)การตรวจการณ์และพื้นที่การยิง (Observation and Fields of Fire) ,2)การกำบังและการซ่อนพราง(Cover and Concealment) ,3)เครื่องกีดขวาง (Obstacles) ,4)ภูมิประเทศสำคัญและภูมิประเทศสำคัญยิ่ง(Key and Decisive Terrain) และ 5) แนวทางการเคลื่อนที่ (Avenue of Approach : AA) แล้วนำผลการประเมินค่า มารวมไว้ในแผ่นภาพเพียงแผ่นเดียวซึ่งเรียกว่า "แผ่นบริวารเครื่องกีดขวางผสมดัดแปลง" (Modified Combined Obstacle Overlay : MCOO) จะเป็นพื้นฐานสำคัญใน กระบวนการ IPB ต่อไป

ภาพที่ 2.2 แผ่นบริวารเครื่องกีดขวาง

สำหรับการวิเคราะห์สภาพลมฟ้าอากาศ (Weather analysis) จะเป็นการวิเคราะห์สภาพลมฟ้าอากาศตามแง่คิดทางทหาร และกำหนดผลกระทบที่มีต่อการปฏิบัติการทางทหาร ซึ่งจะแสดงในรูปของตาราง

ภาพที่ 2.3 ตารางแสดงผลกระทบของสภาพลมฟ้าอากาศ

ขั้นที่ 3 ประเมินค่าภัยคุกคาม

ในขั้นที่ 3 นี้ เป็นวิเคราะห์ข่าวกรองเกี่ยวกับภัยคุกคามที่หน่วยเหนือมีข้อมูลอยู่แล้ว หรือจากฐานข้อมูล (Database) เพื่อศึกษาว่าภัยคุกคาม จะจัดหน่วย และรูปแบบ/ลักษณะ การปฏิบัติการอย่างไรบ้าง ดังนั้นต้องอาศัยข้อมูล และรูปแบบการปฏิบัติที่มีอยู่เดิมเป็น พื้นฐาน ประกอบกับการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม เกี่ยวกับรูปแบบการปฏิบัติในพื้นที่อื่นๆ หรืออาจพัฒนารูปแบบการปฏิบัติของภัยคุกคามขึ้นมาใหม่ โดยการใช้จินตนาการ ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของข้อมูล/ข่าวสาร/ข่าวกรองที่มีอยู่ การวิเคราะห์รูปแบบการปฏิบัติของภัยคุกคามนั้น จะใช้ทักษะในการสื่อความหมาย/การนำเสนอผลผลิตที่เกิดจากแนวความคิด/จินตนาการ ออกมาเป็น “แผ่นภาพหลักนิยม” (Doctrinal Template : DT) ซึ่งแสดงรูปการปฏิบัติของภัยคุกคามเมื่อไม่มีผลกระทบจากสภาพแวดล้อม

ขั้นที่ 4 พิจารณาหนทางปฏิบัติของภัยคุกคาม

ขั้นที่ 4 เป็นการสนธิผลการวิเคราะห์ของ 3 ขั้นตอนแรก เพื่อแสดงการประมาณการอย่างมีเหตุผลจากรูปแบบและหลักนิยมที่ภัยคุกคามมักปฏิบัติ เมื่อพิจารณาร่วมกับผลกระทบของสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ ภัยคุกคามน่าจะมีเจตนาและเป้าหมายอย่างไร และภัยคุกคามสามารถเลือกที่จะปฏิบัติตามหนทางปฏิบัติใดได้บ้าง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว ในขั้นตอนนี้จะกำหนดรูปแบบการปฏิบัติ ซึ่งจะแสดงภาพหนทางปฏิบัติต่างๆ ที่ภัยคุกคามสามารถปฏิบัติได้ ในรูปแบบของ “แผ่นภาพสถานการณ์” (Situation Template : ST) แสดงภาพการปฏิบัติ (หนทางปฏิบัติ) ที่สมบูรณ์เป็นขั้นเป็นตอนต่อทุกๆ หนทางปฏิบัติที่ภัยคุกคามน่าจะกระทำ จากนั้น จึงพัฒนา “แผ่นภาพเหตุการณ์” (Event Template : ET) พร้อมทั้ง “ตารางเหตุการณ์” (Event Matrix : EM) สำหรับเพ่งเล็งการปฏิบัติที่สำคัญๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการจัดทำ “แผนรวบรวมข่าวสาร” (Collection Plan : CP) เพื่อกำกับดูแลกระบวนการรวบรวมข่าวสาร ในการพิสูจน์ทราบและยืนยันหนทางปฏิบัติที่ภัยคุกคามจะใช้ต่อไป

องค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านยาเสพติด ที่เป็นปัจจัยนำมาใช้ในกระบวนการการจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว

จากการศึกษาค้นคว้าจาก เอกสารประกอบการบรรยาย โครงการฝึกอบรมการจัดทำข้อมูลยุทธวิธีด้านการข่าวยาเสพติด “การเตรียมสนามรบด้านการข่าว (IPB)” เมื่อ 27 - 28 พฤศจิกายน พ.ศ.2557 ณ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ถนนดินแดง แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ โดย พันเอก เทวัญ ตันกุล พบว่า รูปแบบ/แนวทางในการวิเคราะห์ “เครือข่ายยาเสพติด” ได้ประยุกต์จากหลักการ “การวิเคราะห์ เครือข่ายการต่อต้านก่อการร้าย (CTAF : Counterterrorist Analytical Framework)” ที่มีโครงสร้างเป็นลักษณะเครือข่ายกลุ่มก่อการร้าย ทั้งแนวตั้ง - แนวระดับ และมีความอ่อนตัว/ผันแปรสูง โดยองค์ประกอบ ที่ทำการวิเคราะห์ฯ เป็นปัจจัยที่มีการเชื่อมโยงกัน ในลักษณะ Network ความสัมพันธ์องค์ประกอบจำนวน 9 องค์ประกอบ คือ 1) ผู้นำ, 2) แหล่งกบดาน, 3) ชุมชนการเงิน, 4) การติดต่อสื่อสาร, 5) การเคลื่อนไหว, 6) การข่าวกรอง, 7) อาวุธยุทธโศปกรณ์, 8) กำลังคน และ 9) เครื่องมือ/สิ่งล่อใจ ดังนี้

ผู้นำ : หมายถึง ผู้ที่เป็นทั้งผู้นำทางความคิด และผู้นำทางการปฏิบัติ โดยกำหนดทิศทางหรือแนวทางให้ทุกองค์เคลื่อนไหวไปในทิศทาง – เป้าหมายเดียวกัน ซึ่งความเป็นผู้นำอาจได้รับมาจากการมอบหมายจากองค์กร หรือกระบวนการดำเนินงาน เพื่อให้เป็นผู้นำทำหน้าที่ให้ทิศทางที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินงาน กฎระเบียบ และสร้างแรงจูงใจในการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จ โดยทั่วไปองค์กรยาเสพติดจะมีตัวละครหลัก (Key Player) ที่เข้าไปเกี่ยวข้องและเป็นผู้นำเครือข่ายย่อยของตน แต่มีหน้าที่เชื่อมโยงกับผู้นำในกลุ่มหน้าที่อื่นภายในเครือข่าย เช่น ผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ ชำราชากร ทูจจริต คนคุมเด็กเดินยา หัวหน้าแก๊ง เป็นต้น บุคคลเหล่านี้ทำหน้าที่ให้ทิศทางในการปฏิบัติงาน ในระดับภูมิภาค ระดับท้องถิ่น และเครือข่ายย่อยๆ ลงไป การสูญเสียผู้นำจะทำให้เกิดขาดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และนำไปสู่การล่มสลายขององค์กรได้ อย่างไรก็ตาม เครือข่ายค้ายาเสพติด มักมีการตั้ง “ตัวตายตัวแทน” ขึ้นมาใหม่ได้อยู่เสมอ ส่งผลให้การโค่นล้มเครือข่ายยาเสพติด เป็นเรื่องที่ทำหายและยากลำบาก

แหล่งกบดาน : เป็นสถานที่ที่สมาชิกในเครือข่ายจะได้รับการสนับสนุนต่างๆ และการซุกซ่อนตัว ที่ซึ่งเกื้อกูลต่อการดำเนินการกรรมที่ต้องการความปลอดภัย, การป้องกันภัย และการปฏิบัติการลับ ปราศจากการบงกชจากโลกภายนอก งาน/กิจกรรม/การปฏิบัติดังกล่าว ได้แก่ การฝึกปฏิบัติ, การใช้ชีวิตประจำวัน, การวางแผนการปฏิบัติ

ธุรกรรมการเงิน : คือ การให้ การรับการสนับสนุนด้านการเงิน เพื่อดำเนินธุรกรรมการเงินด้านยาเสพติด ได้แก่ การจำหน่าย-จ่าย-โอน ในการซื้อขาย การฟอกเงิน เป็นต้น ธุรกรรมการเงินนี้ มีทั้งแบบจับต้อง / แกะรอยได้ โดยเฉพาะธุรกรรมผ่านสถาบันการเงิน แต่ก็มี การดำเนินการที่ไร้ร่องรอยหลักฐาน อย่างไรก็ตาม เงินเป็นปัจจัยสำคัญยิ่ง เป็น “น้ำเลี้ยง” ให้เครือข่ายอยู่ได้ เพราะทุกคนในองค์กร ทำงานด้วย “ความโลภ” (ไม่ใช่อุดมการณ์) ธุรกรรมในธุรกิจผิดกฎหมายนี้ อาจเป็น การรีดไถ การหมุนเงินจากธุรกิจสีด้าองค์กรบังหน้า แม้กระทั่งองค์กรการกุศลเพื่อการฟอกเงิน หรืออาจมาจาก การลักพาตัว การเรียกค่าไถ่ – ค่าคุ้มครอง รวมถึงทำธุรกรรมผ่านระบบธนาคาร e-Banking การโอนเงินออนไลน์ Smart Card หรือแม้แต่คนเดินเงินสด การควบคุม – ขัดขวางช่องทางธุรกรรมการเงินดังกล่าว จะช่วยลดประสิทธิภาพของเครือข่ายยาเสพติดได้อีกทางหนึ่ง

การติดต่อสื่อสาร : การรับส่งและแลกเปลี่ยนข้อมูล ภายในเครือข่ายยาเสพติด ผ่านเครื่องมือสื่อสารทั่วไป ที่ง่ายต่อผู้ปฏิบัติ ในแต่ละระดับของเครือข่าย เช่น มือถือ อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์สาธารณะ ที่เป็นการสื่อสารแบบตัว – ต่อ – ตัว (แบบเห็นหน้า – ไม่ผ่านคนกลาง) รวมถึงการสื่อสารทางลับด้วย เช่น การพบปะ การซ่อน – ภู (Dead/Live Drop) ทั้งที่ต้องการเทคนิค – เทคโนโลยีขั้นสูง หรือไม่ต้องการก็ตาม หากปราศจากการติดต่อสื่อสารแล้ว เครือข่ายก็จะถูกจำกัด หรือตัดขาด ระหว่างเครือข่ายและภายในเครือข่ายในพื้นที่ อย่างไรก็ตาม หลักการ “แบ่งส่วนงาน (Compartmentation)” ก็ถูกนำมาใช้เช่นกันในเครือข่ายยาเสพติด

การเคลื่อนไหว : การเคลื่อนไหวของเครือข่ายยาเสพติด มักแสดงออกในรูปแบบการขนถ่าย เก็บกัก เคลื่อนย้ายสารตั้งต้น – ยาเสพติด จากแหล่งผลิต – เส้นทาง/ช่องทาง/ด่าน/ชายแดน – ถึงจุดรวบรวม – ก่อนการส่งต่อไปยังเครือข่ายอื่นๆ ในและนอกพื้นที่ รวมทั้งการเดินทางเข้า/ออกพื้นที่ของตัวละครหลัก (Key Player) ในองค์ประกอบต่างๆ การป้องกันการเคลื่อนไหวของบุคคลเหล่านั้น ไม่ให้เดินทางข้ามประเทศหรือข้ามชายแดน จะช่วยลดประสิทธิภาพ ตัดขาดการเชื่อมโยงของวงจรรยาเสพติด (สารตั้งต้น – แหล่งผลิต – ตลาด) ได้เป็นอย่างดี สิ่งที่ตัวละครหลัก (Key Player) พวกนี้ต้องการ คือ การปลอมแปลงหนังสือเดินทาง – เอกสารราชการ ทั้งนี้การเฝ้าสังเกต ตรวจตรา อาจใช้ข้อมูลทางสถิติเข้าช่วย เช่น ความถี่ เส้นทาง รูปแบบ/วิธีการ วัตถุประสงค์ เป็นต้น

การข่าวกรอง : เราต้องรู้ให้ได้ว่าเครือข่ายยาเสพติด ดำเนินการรวบรวมข้อมูล – ปกปิด – ลวง – ซ่อนพราง – สื่อสาร – และใช้ข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับฝ่ายตรงข้าม (เจ้าหน้าที่ของรัฐ) อย่างไร เพื่อสนับสนุน ป้องกัน และรักษาความลับในการดำเนินกิจกรรมฝ่ายตน ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ของรัฐ สามารถรวบรวมข่าวสาร - ผลิตข่าวกรองได้ จากการสังเกต การสืบสวนสอบสวน การวิเคราะห์ ตามหลักการวงรอบข่าวกรอง (Intelligence Cycle) ของเรา สิ่งที่ยังระลึกเสมอ คือ (1) ทั้ง 2 ฝ่ายมีการต่อต้านการข่าวกรองเสมอ (2) คนในท้องถิ่นเป็นเจ้าหน้าที่รวบรวม/รายงานข่าวสารได้เป็นอย่างดี อยู่ที่ว่าใครสามารถดึงมาใช้ประโยชน์ได้

อาวุธยุทธโปกรณ์ : คือ ความต้องการและวิธีการได้มาซึ่งอาวุธยุทธโปกรณ์ต่างๆ รวมถึงเครื่องมือสื่อสาร เช่น เครื่องมือสื่อสาร สื่อเกราะ/เครื่องป้องกัน เครื่องมืออื่นๆ

ที่ทันสมัย ซึ่งมักมีศักยภาพสูงกว่าของเจ้าหน้าที่รัฐ เนื่องจากไม่มีปัญหาเรื่องงบประมาณ – กระบวนการจัดหา ทั้งนี้ ล้วนแต่จัดหาโดยวิธีการที่ผิดกฎหมาย อาจได้มาจากเครือข่าย อาชญากรรม เช่น มือปืนรับจ้าง พ่อค้าอาวุธตามแนวชายแดน ชนกลุ่มน้อยตามตะเข็บชายแดน ตลาดมืด แหล่งค้าอาวุธเก่า แม้กระทั่งจากเจ้าหน้าที่ของรัฐเอง ที่ทรยศหักหลัง หรือการผลิตใช้เอง เช่น ระเบิดแสวงเครื่อง สิ่งที่สำคัญอีกประการ คือ ความชำนาญ/เชี่ยวชาญในการใช้อาวุธยุทธโปกรณ์เหล่านั้น ทั้งนี้ สำคัญต่อเจ้าหน้าที่ในเรื่อง “การแจ้งเตือนและการป้องกันภัย (Force Protection and Operation Security : OPSEC)” สำหรับผู้ปฏิบัติงาน

กำลังคน : “คน” เป็นตัวละครสำคัญในเครือข่ายทุกประเภท สำหรับเครือข่ายยาเสพติด “กำลังคน” อาจหมายถึง ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกระดับ ทุกหน้าที่ คือ แรงงาน – มดงาน , ผู้ค้ารายย่อย – คนเดิน/ส่งยา – คนดูต้นทาง – คนเปิดทาง/อำนวยความสะดวก อาจเป็นเจ้าหน้าที่ที่รับสินบน เพื่อละเว้น เพิกเฉยการปฏิบัติหน้าที่ เทคโนโลยีและการติดต่อสื่อสารที่ทันสมัยในปัจจุบัน เป็นปัจจัยช่วยในการพัฒนาศักยภาพของทั้งฝ่ายเจ้าหน้าที่และ “มดงาน” ในเครือข่ายยาเสพติดด้วย ที่สำคัญสมาชิกในเครือข่ายยาเสพติด ไม่ใช่ “คนไร้การศึกษา” เท่านั้น แต่อาจเป็น “คนที่มีการศึกษาสูงแต่โลก – ไร้คุณธรรม” ดังนั้น เจ้าหน้าที่ของรัฐจึงต้อง “ฉลาดกว่า” และ “มีคุณธรรมสูง” ด้วย จึงจะสามารถรับมือกับเครือข่ายยาเสพติดได้

เครื่องดิ่งดูด/สิ่งล่อใจ : ผลประโยชน์ อันเป็นตัวกระตุ้น “ความโลภ” ให้ “กำลังคน” หันมาข้องเกี่ยวในเครือข่ายยาเสพติดในฐานะสมาชิก ผู้ค้า ผู้สนับสนุน อย่างไรก็ตาม อาจมีปัจจัยอื่น ที่เป็นความจำเป็นส่วนบุคคล ที่หากสามารถได้รับรู้เงื่อนไขที่แท้จริงแล้ว ก็สามารถลดระดับ “แรงจูงใจ” นั้นๆ ให้รอดพ้นจากกิจกรรมผิดกฎหมายนี้ได้

แนวทางที่เหมาะสมในการจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว(IPB) สำหรับ ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านยาเสพติด

จากการวิเคราะห์ปัจจัยสำคัญในขั้นตอนต่างๆ ของหลักการการจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว(IPB) รวมถึงองค์ประกอบของเครือข่ายยาเสพติด ที่ได้จากการวิเคราะห์ และจากการศึกษาในเอกสาร Field Manual No.34-130 (FM 34-130) Intelligence preparation of the battlefield, Chapter 6 Support to Counter-Drug Operations พบว่า ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านยาเสพติด สามารถประยุกต์ใช้หลักการการจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว(IPB) เพื่อกำหนดหนทางปฏิบัติของภัยคุกคาม ได้อย่างเป็นระบบนั้น ควรจะต้องพิจารณาปัจจัยเพิ่มเติมในแต่ละชั้น ตามแนวทางดังนี้

ชั้นที่ 1 กำหนดสภาพแวดล้อมของสนามรบ (สำหรับภัยคุกคามด้านยาเสพติด)

1. พิจารณาพื้นที่สนใจทั้งทางบก และทางอากาศ
2. การปฏิบัติการมุ่งต่อต้านยาเสพติดประเภทใด
3. ยาเสพติดดังกล่าว ต้องใช้ทรัพยากรอะไรบ้างในการผลิต ทรัพยากรดังกล่าวมาจากที่ใด
4. ยาเสพติดและทรัพยากรที่ใช้ในการผลิตดังกล่าวเข้ามาในประเทศ และพื้นที่ปฏิบัติการจากที่ใด และอย่างไร
5. ปัจจุบันที่สำคัญได้แก่ สภาพเศรษฐกิจในพื้นที่ประสิทธิภาพของการกำลังทหาร และรักษากฎหมายของประเทศ และลักษณะของรัฐบาล

ชั้นที่ 2 อธิบายผลกระทบของสภาพแวดล้อม (สำหรับภัยคุกคามด้านยาเสพติด)

1. ควรพิจารณาว่าข้อมูลภูมิประเทศที่มีอยู่อาจมีไม่เพียงพอหรือไม่ทันสมัย
2. พิสูจน์ทราบถึงพื้นที่เพาะปลูกยาเสพติดดังกล่าว
3. พิสูจน์ทราบแหล่งน้ำที่จำเป็นในการเพาะปลูกยาเสพติด
4. พิจารณาปัจจัยภูมิประเทศ และลมฟ้าอากาศ ที่มีอิทธิพลในการเพาะปลูก, ผลิต และการหมุนเวียนพืชที่นำมาผลิตเป็นยาเสพติด
5. พิสูจน์ทราบวิธีการและเส้นทางที่ผู้ค้ายาเสพติดใช้ในการขนส่งยาเสพติด
6. พิสูจน์ทราบแหล่งเก็บรวบรวมยาเสพติดที่รอการส่งออก
7. พิสูจน์ทราบถึงสภาพแวดล้อมและกระบวนการทางเศรษฐกิจ ที่มีผลต่อการส่งออกยาเสพติด เช่น ระบบศุลกากร, ด่านศุลกากร, ยานพาหนะที่ผ่านเข้าออกตามด่านต่างๆ เป็นต้น

ขั้นที่ 3 ประเมินค่าภัยคุกคาม (สำหรับภัยคุกคามด้านยาเสพติด)

1. พิจารณาโครงสร้าง (การจัด) องค์กรค้ายาเสพติด
 - 1.1 ความสัมพันธ์ทางสายเลือด (ครอบครัว)
 - 1.2 พิสูจน์ทราบบุคคลสำคัญๆ ขององค์กร เช่น ผู้นำระดับต่างๆ , ผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ (การ รปภ., การส่งกำลังบำรุง)
 - 1.3 พิจารณากองกำลัง/หน่วยรักษาความปลอดภัย
 - 1.4 พิจารณาวิธีการผลิต การซุกซ่อน และการขนส่ง/ขนย้ายยาเสพติด
2. พิสูจน์ทราบที่ดำเนินการก่อการร้ายควบคู่กันไปกับการค้ายาเสพติด รวมถึงวิธีการและกระบวนการที่ใช้
3. พิจารณาถึงการสนับสนุน หรือขีดความสามารถที่รัฐบาลท้องถิ่นไม่สามารถให้กับประชาชนในพื้นที่ได้
4. พิจารณาถึงการข่มขู่ว่าจะใช้กำลังของภัยคุกคาม เพื่อควบคุมและให้ได้รับความร่วมมือจากประชาชนและรัฐบาลท้องถิ่น เช่น การเรียกค่าไถ่, การขู่กรรโชก ฯลฯ
5. พิจารณาถึงภัยคุกคามที่ทุนทรัพย์มาก จะสามารถครอบครองอาวุธยุทธโปกรณ์ที่ทันสมัยได้ ภัยคุกคามมีขีดความสามารถในการลาดตระเวน และเฝ้าตรวจอย่างไร มีเครื่องมือตรวจจับเรดาร์หรือไม่ มีขีดความสามารถทางการสื่อสารอย่างไร การสื่อสารเข้ารหัสหรือไม่ มีอาวุธและเครื่องมือตรวจจับเป้าหมายแบบใด มีเครื่องมือตรวจการณ์ในทัศนวิสัยจำกัดหรือไม่ ควรใช้การวิเคราะห์ทำนายกำลังรูปแบบพื้นฐาน

ขั้นที่ 4 พิจารณาหนทางปฏิบัติของภัยคุกคาม (สำหรับภัยคุกคามด้านยาเสพติด)

1. จัดทำแผนภาพหรือการบรรยายถึงการปฏิบัติต่างๆ ของผู้ผลิตยาเสพติดในพื้นที่ปฏิบัติการและพื้นที่สนใจ
2. จัดทำแผนภาพหรือบรรยายกิจกรรมต่างๆ ในการผลิตยาเสพติด พิจารณาการส่งกำลังบำรุงการรักษาความปลอดภัย และการฝึก
3. จัดทำแผนภาพหรือบรรยายการปฏิบัติต่างๆ ที่ผู้ค้ายาเสพติดปฏิบัติในพื้นที่ปฏิบัติการและพื้นที่สนใจ พิจารณาพื้นที่ที่ใช้ในการตาก/อบ ยาเสพติด เส้นทางเข้า/ออก ทั้งทางภาคพื้นและทางอากาศ วิเคราะห์เส้นทางเข้า/ออก ต่างๆ เช่น สนามบิน และท่าเรือ ฯลฯ ประเภทยานพาหนะและสัตว์ ที่ผู้ค้ายาเสพติดใช้ในการขนส่ง

4. จัดทำแผนภาพการปฏิบัติของผู้ผลิต และผู้ขนถ่ายยาเสพติด เมื่อเผชิญหน้ากับกองกำลังฝ่ายเรา รวมถึงการปฏิบัติการหลบเลี่ยงทางด้านกฎหมาย
5. จัดทำแผนภาพหรือบรรยายการปฏิบัติการสนับสนุนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติด พิจารณาเรื่องการเงิน, องค์กรบงกช, การปฏิบัติของพลเรือน, การฟอกเงิน ฯลฯ
6. จัดทำแผนภาพวิธี การป้องกัน/รักษาความปลอดภัยและเทคนิคต่างๆ ที่ใช้ในการหลบเลี่ยงการตรวจสอบ สำหรับแผนภาพต่างๆ ที่ได้กล่าวไปแล้ว
7. ในการวาดภาพการรบ ฝ่ายข่าวกรองเล่นบทเป็นทั้งผู้ผลิต, ผู้ขนถ่าย, ผู้สนับสนุน และส่วนระวังป้องกันของภัยคุกคาม
8. วิเคราะห์การปฏิบัติของภัยคุกคาม เมื่อเผชิญหน้ากับฝ่ายเราอย่างละเอียด

บทที่ 3

บทอภิปรายผล

จากแนวทางที่เหมาะสมในการจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว(IPB) สำหรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านยาเสพติด นั้น เพื่อให้เกิดความชัดเจน และง่ายต่อการนำไปปฏิบัติใช้งาน ได้อย่างเป็นระบบ จึงสามารถอธิบายเชิงเปรียบเทียบ กับ ขั้นตอนในการจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว (IPB) สำหรับการรบ ได้ดังนี้

ขั้นตอนการจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว (IPB) สำหรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านยาเสพติด จำนวน 4 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ 1 กำหนดสภาพแวดล้อมของสนามรบ (สำหรับภัยคุกคามด้านยาเสพติด)

การกำหนด พื้นที่ปฏิบัติการ (Area of Operations : AO) ยังคงใช้หลักการเดิมของการจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว (IPB) สำหรับการรบ คือการพิจารณากำหนดพื้นที่ที่หน่วยถูกกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติการทางทหาร ส่วน “พื้นที่สนใจ” (Area of interest : AI) ซึ่งเป็นการกำหนดขอบเขตสำหรับปฏิบัติงานการข่าวกรองนั้น เนื่องจากภัยคุกคามด้านยาเสพติด มีความซับซ้อนและเชื่อมโยงที่กว้างขวางกว่าภัยคุกคามแบบดั้งเดิม จึงจะต้องนำองค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านยาเสพติด ทั้ง 9 องค์ประกอบ มาพิจารณาเพิ่มเติมในการกำหนด “พื้นที่สนใจ” (Area of interest : AI) ได้แก่

1. ผู้นำ : พิจารณาถึงพื้นที่อาศัยของเป้าหมายบุคคลแกนนำหลักของกลุ่มขบวนการเครือข่ายยาเสพติด
2. แหล่งกบดาน : พิจารณาถึงสถานที่ที่สมาชิกในเครือข่าย ที่จะได้รับการสนับสนุนต่างๆ ในการซ่อนตัว ซึ่งเกื้อกูลต่อการดำเนินการที่ต้องการความปลอดภัย
3. ธุรกรรมการเงิน : พิจารณาถึงที่ตั้งสถาบันการเงินในพื้นที่ กิจกรรมหรือธุรกิจผิดกฎหมายต่างๆสำหรับการฟอกเงิน
4. การติดต่อสื่อสาร : พิจารณาถึงพื้นที่ตั้งเสาสัญญาณโทรศัพท์และพื้นที่รัศมีสัญญาณครอบคลุม สำหรับรวบรวมข่าวกรองทางเทคนิค ด้วยเครื่องมือพิเศษ

5. การเคลื่อนไหว : พิจารณาพื้นที่แหล่งผลิตยาเสพติดประเภทนั้น และพื้นที่แหล่งที่มาของทรัพยากรใช้ในการผลิตนั้น
6. การข่วงรอง : พิจารณาถึงแหล่งที่อยู่และพื้นที่เคลื่อนไหวของบุคคลที่เป็นแหล่งข่าวของกลุ่มขบวนการยาเสพติด ที่ทำหน้าที่รวบรวมข่าวสารรายงานความเคลื่อนไหวต่างๆของเจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อใช้ในการวางแผนของกลุ่มขบวนการยาเสพติด
7. อาวุธยุทธโปกรณ์ : พิจารณาถึงแหล่งที่มาของอาวุธยุทธโปกรณ์ของกลุ่มขบวนการจำเป็นต้องใช้ ที่สำคัญได้แก่ อาวุธ, ยานพาหนะ, เครื่องมือติดต่อสื่อสาร โดยเฉพาะแหล่งที่ใช้ในการดัดแปลงยานพาหนะเพื่อซุกซ่อนยาเสพติด
8. กำลังคน : พิจารณาถึงพื้นที่แหล่งที่อยู่และแหล่งเคลื่อนไหวของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกระดับ เช่น ผู้รับจ้างลำเลียง(นักบิน), ผู้ค้ารายย่อย, คนดูต้นทาง, คนเปิดทาง หรืออาจเป็นเจ้าหน้าที่ที่รับสินบน
9. เครื่องดัดแปลง/สิ่งล่อใจ : พิจารณาถึงพื้นที่แหล่งที่อยู่ของบุคคลที่มีความเสี่ยงที่จะหันมาข้องเกี่ยวในเครือข่ายยาเสพติด เนื่องจากปัญหาสภาพเศรษฐกิจ

ขั้นที่ 2 อธิบายผลกระทบของสภาพแวดล้อม (สำหรับภัยคุกคามด้านยาเสพติด)

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม โดยการวิเคราะห์สภาพลมฟ้าอากาศ (Weather Analysis) สามารถใช้หลักการวิเคราะห์ตามแง่คิดทางทหาร และกำหนดผลกระทบที่มีต่อการปฏิบัติการทางทหาร ได้เช่นเดิม ส่วนการวิเคราะห์ภูมิประเทศ (Terrain Analysis) ตามแง่คิดทางทหาร 5 ประการ (OCOKA) จะต้องพิจารณาเพิ่มเติม ดังนี้

1. การตรวจการณ์และพื้นที่การยิง (Observation and Fields of Fire) พิจารณาความสามารถในการมองเห็นฝ่ายตรงข้าม ไม่ว่าจะด้วยสายตาหรือการใช้เครื่องมือตรวจการณ์ ส่วนพื้นที่การยิงไม่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาก็ได้
2. การกำบังและการซ่อนพราง (Cover and Concealment) พิจารณาพื้นที่ที่อำบสายตาและพ้นจากการตรวจการณ์ ซึ่งจะช่วยในการกำหนดภูมิประเทศที่เหมาะสมในการเพิ่มเติมระบบเฝ้าตรวจ และพื้นที่ที่เหมาะสมในการวางกำลังสกัดกั้นยาเสพติด
3. เครื่องกีดขวาง (Obstacles) พิจารณาเครื่องกีดขวางตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น แบ่งเป็น ผ่านได้ (UNRESTRICTED) หรือ Go , ผ่านได้ช้า (RESTRICTED) หรือ Slow Go และผ่านได้ช้ามาก (SEVERELY RESTRICTED) หรือ No Go ตามหลักการเดิมของการ

จัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว (IPB) สำหรับการรบ ที่สำคัญต้องพิจารณาปัจจัยที่ทำให้เครือข่ายยาเสพติดเปลี่ยนแปลงทิศทางในการเคลื่อนย้าย เช่น จุดตรวจ/จุดสกัดของฝ่ายเรา ,ป้อมตำรวจ ,ด่านตรวจคนเข้าเมือง, ด่านศุลกากร ,จุดเข้ายามของ รปภ., จุดติดตั้งกล้องวงจรปิด(CCTV) ทั้งของทางราชการ และของพลเรือนในพื้นที่ รวมทั้งตู้ ATM ซึ่งมีกล้องอยู่ภายใน ถือเป็นอุปสรรคที่ทำให้กลุ่มขบวนการยาเสพติด มักจะหลีกเลี่ยงไม่เคลื่อนที่ผ่าน เนื่องจากมีผลในการสืบสวน

4. ภูมิประเทศสำคัญและภูมิประเทศสำคัญยิ่ง(Key and Decisive Terrain) สามารถพิจารณาตามหลักการเดิมของการจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว (IPB) สำหรับการรบได้เช่นเดียวกัน

5. แนวทางการเคลื่อนที่ (Avenue of Approach : AA) พิจารณาแหล่งเก็บรวบรวมยาเสพติดที่รอการส่งออก ที่สำคัญต้องพิจารณาวิธีการและเส้นทางที่ผู้ค้ายาเสพติดใช้ในการขนส่งยาเสพติด จากฐานข้อมูลที่มีอยู่

ขั้นที่ 3 ประเมินค่าภัยคุกคาม (สำหรับภัยคุกคามด้านยาเสพติด)

ในขั้นตอนนี้ “แผนภาพหลักนิยม” (Doctrinal Template : DT) เป็นปัจจัยหลัก ที่นำมาวิเคราะห์ภัยคุกคาม โดยการจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว(IPB) สำหรับการรบ จะได้มาจากทำเนียบกำลังรบ และข่าวกรองที่หน่วยเหนือมีฐานข้อมูล (Database) อยู่ สำหรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านยาเสพติด นั้น จะได้มาจากผลการซักถามจากการจับกุมเครือข่ายยาเสพติดที่ผ่านมาและสถิติต่างๆ ที่ได้จากการรวบรวมจากการจับกุม เพื่อศึกษาว่าภัยคุกคาม มีรูปแบบ/ลักษณะการปฏิบัติการอย่างไรบ้าง โดยพิจารณาเรื่องที่สำคัญ ดังนี้

1. พิจารณาโครงสร้าง (การจัด) องค์กรค้ายาเสพติด
2. ความสัมพันธ์ทางสายเลือด (ครอบครัว)
3. พิสูจน์ทราบบุคคลสำคัญๆ ขององค์กร เช่น ผู้นำระดับต่างๆ, ผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ (การ รปภ., การส่งกำลังบำรุง)
4. พิจารณาองค์กำลัง/หน่วยรักษาความปลอดภัย
5. พิจารณาวิธีการผลิต เส้นทางลำเลียง ระยะเวลาที่มักกระทำผิด ประเภทยานพาหนะที่ใช้ในการลำเลียง วิธีการซุกซ่อน และการขนส่ง/ขนย้ายยาเสพติด

ขั้นที่ 4 พิจารณาหนทางปฏิบัติของภัยคุกคาม (สำหรับภัยคุกคามด้านยาเสพติด)

กำหนดรูปแบบการปฏิบัติ ซึ่งจะแสดงภาพหนทางปฏิบัติต่างๆ ที่ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านยาเสพติดสามารถปฏิบัติได้ ในรูปแบบของ “แผ่นภาพสถานการณ์” (Situation Template : ST) ไม่สามารถทำได้เช่นเดียวกับการจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว(IPB) สำหรับการรบ ได้ เนื่องจากภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านยาเสพติดมีความซับซ้อนและเชื่อมโยงที่กว้างขวาง ดังนั้นจึงต้องพิจารณาจัดทำเป็นส่วนๆ จำนวน 6 ส่วน ซึ่งจะครอบคลุม หนทางปฏิบัติของขบวนการยาเสพติด ตั้งแต่ แหล่งผลิต, การลำเลียงขนย้าย และการสนับสนุนต่างๆ ดังนี้

1. จัดทำแผ่นภาพหรือการบรรยายถึงการปฏิบัติของผู้ผลิตยาเสพติดในพื้นที่ปฏิบัติการ และพื้นที่สนใจ
2. จัดทำแผ่นภาพหรือบรรยายกิจกรรมต่างๆ ในการผลิตยาเสพติด การส่งกำลังบำรุง การรักษาความปลอดภัย และการฝึก
3. จัดทำแผ่นภาพหรือบรรยายการปฏิบัติต่างๆ ที่ผู้ค้ายาเสพติดปฏิบัติในพื้นที่ปฏิบัติการ และพื้นที่สนใจ พิจารณาพื้นที่ที่ใช้ในการตาก/อบ ยาเสพติด เส้นทางเข้า/ออก ทั้งทางภาคพื้นและทางอากาศ วิเคราะห์เส้นทางเข้า/ออก ต่างๆ เช่น สนามบิน และท่าเรือ ฯลฯ ประเภทยานพาหนะและสัตว์ ที่ผู้ค้ายาเสพติดใช้ในการขนส่ง
4. จัดทำแผ่นภาพการปฏิบัติของผู้ผลิต และผู้ขนถ่ายยาเสพติด เมื่อเผชิญหน้ากับกองกำลังฝ่ายเรา รวมถึงการปฏิบัติการหลบเลี่ยงทางด้านกฎหมาย
5. จัดทำแผ่นภาพวิธี การป้องกัน/รักษาความปลอดภัยและเทคนิคต่างๆ ที่ใช้ในการหลบเลี่ยงการตรวจสอบ
6. จัดทำแผ่นภาพหรือบรรยายเส้นทางการเงิน,องค์กรบังหน้า และ การฟอกเงิน

จากนั้น จึงพัฒนา “แผ่นภาพเหตุการณ์” (Event Template : ET) โดยกำหนดพื้นที่ต้องสนใจ (NAI : Named Area of Interest) ในการรวบรวมข่าวสาร พร้อมทั้ง “ตารางเหตุการณ์” (Event Matrix : EM) สำหรับเพ็งเล็งการปฏิบัติที่สำคัญๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการจัดทำ “แผนรวบรวมข่าวสาร” (Collection Plan : CP) เพื่อกำกับดูแลกระบวนการรวบรวมข่าวสาร ในการพิสูจน์ทราบ และยืนยันหนทางปฏิบัติที่ภัยคุกคามที่กระทำต่อไป

บทที่ 4

บทสรุป

จากบทที่ 3 การอธิบายขั้นตอนการจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว (IPB) สำหรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านยาเสพติด เปรียบเทียบกับขั้นตอนการจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว (IPB) สำหรับการรบ จะเห็นได้ว่าสามารถนำไปประยุกต์ใช้กำหนดหนทางปฏิบัติของภัยคุกคามด้านยาเสพติดได้อย่างเป็นระบบมากขึ้น และเป็นการพิสูจน์ว่า กระบวนการจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว(IPB) เป็นหลักการที่เชื่อถือได้ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในทุกสถานการณ์

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว (IPB) สำหรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านยาเสพติด” ผู้วิจัยเห็นว่า สิ่งสำคัญที่จะทำให้การปฏิบัติงานด้านการปราบปรามและสกัดกั้นยาเสพติด มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยฐานข้อมูลข่าวกรองของเครือข่ายยาเสพติด อย่างมาก ดังนั้นหนทางปฏิบัติของภัยคุกคามด้านยาเสพติด จะแม่นยำถูกต้องเพียงใดขึ้นกับฐานข้อมูลที่มีอยู่ ที่สำคัญแนวทางการจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว (IPB) สำหรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านยาเสพติด นี้ เป็นเพียงแนวคิดจากการค้นคว้าวิจัย ควรมีการนำไปฝึกทดลองใช้งานเพื่อหาช่องว่าง และปัจจัยเพิ่มเติมต่างๆ เพื่อพัฒนาให้มีความสมบูรณ์ และเป็นหลักการที่ใช้ในการปฏิบัติงานด้านการปราบปรามยาเสพติดตามแนวชายแดนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยเสนอแนะให้มีการศึกษาค้นคว้าองค์ประกอบและปัจจัยของเครือข่ายยาเสพติดเพิ่มเติม เนื่องจากกลุ่มขบวนการเหล่านี้มักจะมีการปรับเปลี่ยนวิธีการอยู่เสมอเพื่อหลบเลี่ยงการถูกตรวจจับของเจ้าหน้าที่ อีกทั้งสามารถนำหลักการจัดเตรียมสนามรบด้านการข่าว (IPB) ไปต่อยอด เพื่อรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านอื่นๆ เช่น การหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย, การลักลอบนำเข้าสินค้าหนีภาษี, อาชญากรรมข้ามชาติ เป็นต้น เพื่อเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานด้านการข่าวของหน่วยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมยุทธการทหารบก. (2559). *เอกสารร่างยุทธศาสตร์กองทัพบก (พ.ศ.2560-2579)*.
กองกำลังสุรสีห์. (2564). *คำสั่งป้องกันชายแดนไทย – เมียนมา*.
- ชัยฤทธิ์ ศรีวาริรัตน์. (2556). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขยาเสพติด ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยรังสิต, ปทุมธานี.
-
- เทวีญ์ ต้นกุล. (2557, 27 - 28 พฤศจิกายน). *เอกสารประกอบการบรรยายโครงการฝึกอบรมการจัดทำข้อมูลยุทธวิธีด้านการข่าวยาเสพติด*. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, กรุงเทพมหานคร.
- มหาวิทยาลัยบูรพา. (2563). *การนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติ ในจังหวัดชลบุรี. ด้านการบริหารรัฐกิจและการเมือง, ปีที่ 9(ฉบับที่ 2), 33-42*.
- ยุทธศาสตร์ชาติ(พ.ศ. 2561-2580). (13 ตุลาคม 2561). *ราชกิจจานุเบกษา*. 135(82 ก). น. 10-15.
- โรงเรียนข่าวทหารบก. (2547). *คู่มือการปฏิบัติงานด้านการข่าวกรอง*.
- โรงเรียนเสนาธิการทหารบก. (2547). *แนวสอน 100-9*.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2564). *แผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด*.
- Army Techniques Publication No. 2-01.3 (2019). *Intelligence Preparation of the Battlefield*.
- Army Washington,DC. (1994). *Field Manual No.34-130 (FM 34-130), Intelligence preparation of the battlefield*.
- Army Washington,DC. (2011). *Field Manual No.3-37.2 (FM 3-37.2), Antiterrorism*.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ยศ ชื่อ	พันเอก รัชเดช อาบัวรัตน์
วัน เดือน ปีเกิด	10 สิงหาคม 2516
ประวัติสำเร็จการศึกษา	
พ.ศ. 2541	วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมเครื่องกล โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า รุ่นที่ 45
พ.ศ. 2551	หลักสูตรหลักประจำชุดที่ 86 โรงเรียนเสนาธิการทหารบก
พ.ศ. 2555	หลักสูตรการรวบรวมพิเศษ โรงเรียนข่าวทหารบก รุ่นที่ 34
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2556 – 2557	หัวหน้าฝ่ายข่าวกรอง กองพลทหารราบที่ 9
พ.ศ. 2557 – 2560	ผู้บังคับกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 29
พ.ศ. 2560 – 2561	เสนาธิการกรมทหารราบที่ 9
พ.ศ. 2561 – 2563	รองผู้บังคับการกรมสนับสนุน กองพลทหารราบที่ 9
ตำแหน่งปัจจุบัน	
พ.ศ. 2563 – 2564	รองผู้บังคับการกรมทหารราบที่ 9

